

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37Ps/26/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117248235
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6117248235.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou, v právnej veci starostlivosti o A. J., K.. XX. XX. XXX4, trvale bytom O. O., W. XX, zast. procesným opatrovníkom Mesto Banská Bystrica, za účasti navrhovaného opatrovníka A. J., K.. XX. XX. XXXX, I. O. O. O., W. XX, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a ustanovenie opatrovníka, takto

rozhodol:

Súd A. J., K.. XX. XX. XXXX o b m e d z u j e spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý konať pred orgánmi štátnej správy, verejnej správy a samosprávy, miestnej samosprávy, právnickými a fyzickými osobami, súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, rozhodovať o potrebe poskytovania zdravotnej a sociálnej starostlivosti jeho osobe, o udelení súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, rozhodovať o mieste svojho bývania, o vzdelaní, zamestnaní, vykonávať volebné právo, spísať závet, preberať dôchodok a poštové zásielky, uzatvárať dohody, zmluvy a preberať na seba záväzku nad sumu 10,- € týždenne a nakladať s finančnými prostriedkami, majetkom, účtami a vkladmi, nad sumu 10,- € týždenne.

Súd A. J., K.. XX. XX. XXXX u s t a n o v u j e opatrovníka v osobe A. J., K.. XX. XX. XXXX, ktorý je oprávnený a povinný zastupovať A. J., K.. XX. XX. XXXX pri právnych úkonoch a spravovať jeho majetok vo veciach, v ktorých je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená a ak nejde o bežné veci, na iné nakladanie s jeho majetkom je potrebné schválenie súdu.

Opatrovník je p o v i n n ý každý rok k 31. 01. A k 31. 07. Predkladať súdu správy o opatrovancovi A. J., K.. XX. XX. XXXX a o stave jeho majetku.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

Trovy dôkazov p l a t í štát.

o d ô v o d n e n i e :

1. II. psychiatrická klinika SZÚ Banská Bystrica podala na tunajší súd návrh na začatie konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. J., K.. XX. XX. XXXX. Svoj návrh odôvodnili tým, že posudzovaný je viac rokov v ich starostlivosti z dôvodu závažného duševného ochorenia - paranoidnej schizofrénie. Bol viackrát hospitalizovaný v ich zariadení, ako i v psychiatrickej nemocnici v Hronovciach, bola mu viacnásobne uložená súdom aj ochranná psychiatrická liečba ústavnou formou, nakoľko podmienky ambulantnej formy ochrannej liečby nedodržiaval a porušoval. Došlo aj k zmene jeho rodinných pomerov, umrela mu matka, otec o neho a jeho liečbu nejaví záujem, pričom sám si nie je schopný zabezpečiť ani základné životné potreby a je odkázaný na pomoc inej osoby.

2. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37Ps/26/2017-14 zo dňa 08. 06. 2018 začal konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Emila Lichera, nar. 18. 03. 1984 z úradnej povinnosti, nakoľko II. psychiatrická klinika SZÚ Banská Bystrica nemá vlastnú právnu subjektivitu, nie je oprávnená na podanie návrhu na začatie konania.

3. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37Ps/26/2017-24 zo dňa 20. 12. 2018 v spojení s uznesením sp. zn. 37Ps/26/2017-29 zo dňa 29. 01. 2019 ustanovil do funkcie procesného opatrovníka pre posudzovaného Mesto Banská Bystrica, nakoľko posudzovaný nemal zákonného zástupcu, nikto z blízkeho okolia posudzovaného nesúhlasil s ustanovením do funkcie procesného opatrovníka, pričom otec posudzovaného súhlasil s ustanovením do funkcie hmotno-právneho opatrovníka v prípade obmedzenia spôsobilosti na právne úkony.

4. Zo znaleckého posudku vypracovaného znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, zapísaný v znaleckom denníku pod č. 8/2020 a z výsluchu znalca na pojednávaní vyplynulo, že znalec pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzal z dostupnej zdravotnej dokumentácie, z vlastného vyšetrenia posudzovaného, ako aj zo spisového materiálu, pričom u posudzovaného bola zistená vážna duševná porucha reziduálna psychotická porucha u premorbídne disharmonickej štruktúrovanej osobnosti, kedy sa jedná o stav trvalý, liečbou len čiastočne ovplyvniteľný, s tendenciou k pokračujúcemu zhoršovaniu a chronifikácii stavu. Znalec ďalej uviedol, že u posudzovaného dominujú poruchy vnímania (zrkové halucinácie) sprevádzané poruchami myslenia (vzťahovačným až paranoickým myslením), poruchami nálady (dysforická rezonantná nálada) s dôsledkami v správaní u posudzovaného, ktorý má sklon k neočakávanému chorobne motivovanému impulzívnemu jednaniu s podstatne narušenou spoluprácou pri liečbe, komplikovanou aj abúzom alkoholu a iných psychotických látok. V dôsledku duševnej poruchy si posudzovaný dokáže v nutnom rozsahu zaobstarať veci bežnej potreby, postarať sa o stravovanie, obliekanie, ale len v miere na udržanie základného sociálneho statusu. Ohľadom rozhodovania o mieste bývania, osobných vzťahoch, záujmovej činnosti, vzdelaní, zamestnaní, vybavovaní si osobných záležitostí s úradmi je jeho schopnosť ovládať a posúdiť svoje konanie podstatne narušená až vymiznutá. Vzhľadom na nedostatočný náhľad na svoje ochorenie nie je schopný posúdiť závažnosť svojho zdravotného stavu ani potrebu zdravotnej starostlivosti. Je schopný len obmedzeného nakladania s finančnými prostriedkami v zmysle nákupu základných životných potrieb. Nie je schopný nakladať s účtami, majetkom vyššej hodnoty, vykonávať správu hnutelných, nehnuteľných vecí, preberať dôchodok, uzatvárať zmluvy, spísať závet. Nie je spôsobilý ani výkonu volebného práva. Schopnosť posudzovaného porozumieť, komunikovať o svojich zámeroch, vykonať svoje osobné rozhodnutie, prípadne zvoliť si nejaké riešenie, porozumieť voľbe a posúdiť ju je v dôsledku duševnej poruchy významne obmedzená a závisí od jeho aktuálneho zdravotného stavu, kde v štádiu dekompenzácie je takmer vymiznutá a v období prechodných zlepšení môže byť narušená, nie však vymiznutá. Znalec poukázal na to, že posudzovaný je schopný nakladať s finančnou hotovosťou zhruba v sume 30,- € mesačne.

5. Súd posudzovaného vzhliadol v psychiatrickej nemocnici v Kremnici, kde bol posudzovaný hospitalizovaný na základe súdom nariadenej ochrannnej liečby. Posudzovaný o prítomnosť zákonného sudcu, o dôvode vzhliadnutia javil len čiastočný záujem, spoločenské formality dodržal. Bol orientovaný svojou osobou, vedel podať základné informácie o svojej osobe, ako meno, priezvisko, dátum narodenia, adresu. Časom bol orientovaný čiastočne, vedel uviesť rok, bližší dátum, deň v týždni uviesť nevedel. Počas vzhliadnutia boli u posudzovaného prítomné zrkové halucinácie, ktoré sám potvrdil (hákové kríže, anarchie), s tým že ich obsah bližšie vysvetliť nevedel. Nevedel uviesť aké má vzdelanie, akú školu vychodil. Uviedol, že užíva medikamentóznú liečbu, má 18 tabletiiek. Uviedol, že dôveruje svojmu otcovi, že by ho vedel dobre zastúpiť. O svojej osobe ďalej uviedol, že nepracuje, poberá invalidný dôchodok, nevedel uviesť v akej výške. Dôchodok si nebol vybavovať sám, vybavovala mu ho matka. Nevedel uviesť, čo je nehnuteľnosť, následne uviedol že byt ani auto nevlasťní. Poukázal ďalej na to, že alkohol ani drogy neužíval. Vedel uviesť mesto v ktorom žije, hlavné mesto SR, ako aj menu. Voliť nikdy nebol. Neustále sa dožadoval podania injekčnej liečby, bol naliehavý.

6. Ošetrojúci lekár posudzovaného v psychiatrickej nemocnici v Kremnici uviedol, že posudzovaný je v ich zariadení hospitalizovaný od 11. 03. 2020, predtým bol opakovane hospitalizovaný vo februári 2020, v roku 2019 bol hospitalizovaný 2x, rovnako aj v roku 2018. V súčasnosti vykonáva súdom nariadenú ochranu psychiatrickú liečbu. Táto jeho liečba bude prebiehať zhruba pol roka, užíva zhruba 7 druhov liekov. Ošetrojúci lekár ďalej uviedol, že nie je predpoklad výrazného zlepšenia jeho stavu, nie je možné

úplné vyliečenie, nakoľko sa u neho prejavuje zvýraznený defekt, taktiež bolo prítomné zneužívanie alkoholu a iných liekov. Návykové látky podľa záznamov neužíval. Ošetrojúci lekár uviedol, že podľa jeho názoru by posudzovaný nedokázal fungovať samostatne, nakoľko by neužíval lieky tak, ako by mal, bral by svoje lieky alebo by si vybral tie, ktoré chce on. Nevyhol by sa ani požívaniu alkoholu, bol by u neho nulový pracovný výkon. O úteky v zariadení sa doposiaľ nepokúsil. Čo sa týka halucinácií, na ktoré posudzovaný poukazuje, ošetrojúci lekár poukázal, že tieto celkom nesedia s jeho opisom, jedná sa zjavne o snahu dosiahnuť svoj zámer, aby mu bol podaný liek.

7. Súd podľa § 180 CSP konal a rozhodol v neprítomnosti posudzovaného, nakoľko tento sa vzhľadom na oznámenie psychiatrickej nemocnice Kremnica nemohol dostaviť osobne na pojednávanie, súd preto vykonal jeho vzhliadnutie.

8. Procesný opatrovník na pojednávaní sa stotožnil s obsahom znaleckého posudku, navrhol aby súd obmedzil posudzovaného spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý konať pred orgánmi štátnej správy, územnej samosprávy a inými právnickými a fyzickými osobami, nakladať s majetkom a účtami a s finančnou hotovosťou vyššou ako 30,- € mesačne, rovnako aj voliť, rozhodovať o poskytovaní zdravotnej sociálnej starostlivosti, o mieste pobytu, preberať dôchodok, poštové zásielky, uzatvárať akékoľvek zmluvy.

9. Otec posudzovaného na pojednávaní nemal výhrady k znaleckému posudku. Uviedol, že pokiaľ žila jeho manželka, o zdravotný stav syna sa veľmi nezaujímal, jeho manželka nechcela, aby ho dali do ústavu, aby sa to nejako riešilo. Syn sa ho bojí, počúva ho, má voči nemu rešpekt. Syn má užívať aj lieky, ktoré má predpísané, avšak tieto doma neužíva, lebo napríklad aj 2 dni nie je doma. Takýto zdravotný stav má zhruba už 10 rokov. Nechcelo sa mu veľmi ani chodiť do školy, väčšinou chodil iba na ryby. Podľa jeho názoru by sa syn o seba nebol schopný postarať, nakoľko, ak by mal napríklad aj 100,- €, z toho 90,- € by hneď požičal alebo minul. Pokiaľ aj odchádza na dlhšiu dobu z bytu preč a nechá syna doma samého, pre istotu vypína aj plyn, aby sa niečo nestalo. Nevie, či požíva alkohol, susedia mu však vraveli, že ho videli piť. Podával mu aj lieky, ktoré mal brať. Nemá vedomosť, čo syn robil celý deň, doma nebol. Poukázal na to, že syn chodil na psychiatrickú pohotovosť, aby mu tam potom dávali lieky. Je schopný predať aj preukaz ZŤP, keby ho mal, aby mal na cigarety. Navariť by si jedlo sám nevedel, zohriať by si jedlo vedel. Hygienické návyky dodržiaval, bol schopný sám vykonávať hygienu. Nedal mu k dispozícii ani jeho občiansky preukaz, aby si nepobral na seba nejaké veci, mobility. Syn poberá invalidný dôchodok v sume okolo 347,- €, tento mu vybavovala ešte jeho manželka, matka posudzovaného. V nemocnici v Kremnici syna navštevuje, nosí mu tam cigarety, salámy, avšak o týždeň mu volali, že už nič nemá. Syn nikde nepracoval, iba príležitostne brigádnicky. Chodil na stredné odborné učilište, toto však neskončil. Doposiaľ bol hospitalizovaný asi 8x, v zariadeniach bol 2 týždne až mesiac. Ďalej uviedol, že manželka mu zomrela pred 2 rokmi, po nej zdedil syn aj časť bytu. Hnutelné veci väčšej hodnoty syn nevlastní. Podľa jeho názoru by sám lieky nevedel užívať, tieto by neužíval tak ako má, povyberal by si lieky ktoré potrebuje on a ktoré by chcel užiť, ostatné by neužíval. Pokiaľ je syn doma, žijú v spoločnej domácnosti, má tam svoju izbu, vždy má navarené. Predtým spolu chodili aj na záhradu, pomáhal mu, teraz už nechodievajú. Podľa jeho názoru by si vedel niečo aj sám nakúpiť, ale väčšinou by si kúpil iba cigarety a alkohol, a to čo má rád on. S väčším obnosom peňazí by syn nevedel riadne hospodáriť. Každé dva týždne s ním chodil na psychiatriu, na injekcie, chodil mu aj vyberať lieky. Podľa jeho názoru by si syn sám nevedel niečo vybaviť na úrade. Okrem psychiatrie sa nelieči na nič. Na psychiatrii sa lieči sa zhruba 5 rokov. Nemá vedomosť o tom, že by voči synovi bolo vedené nejaké trestné konanie. Syn voliť nebol. Teraz v banke vybavoval nejaké veci za syna, boli tam problémy s účtom, nakoľko spláca dlh aj po manželke. Súhlasil s tým, aby bol ustanovený ako opatrovník synovi v prípade jeho obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. Uviedol, že má plnú spôsobilosť na právne úkony, po zdravotnej stránke sa lieči iba na vysoký krvný tlak, má problémy s ramenom, na to berie aj lieky. Je možné že má nejaký záznam v registri trestov, asi pred 30 rokmi, v registri priestupkov nevie či má nejaký záznam, možno na úseku cestnej dopravy. So susedmi vychádza dobre, nemajú nezhody. Jeho príjem je len starobný a vdovský dôchodok, spolu 507,- € mesačne. Príležitostne vypomáha s pomocnými prácami v záhrade. Naposledy bol so synom na kontrole u doktorky Lóškovej, pred pandémiou koronavírusu. Podľa jeho názoru preto aj psychiatrická nemocnica dala podnet na toto konanie, nakoľko syn tam stále chodil. Nevie si predstaviť, že by ho zastupoval niekto iný z rodiny, lebo ho nikto nechce. Posudzovaný má ešte brata, ktorý spolu s nimi aj býva, ten však nechce mať s ním nič spoločné, nakoľko mu pokradol veci a tieto potom predal. Podľa jeho názoru syn najviac dôveruje jemu.

10. Lustráciou v sociálnej poisťovni bolo zistené, že posudzovaný poberá invalidný dôchodok vo výške 347,50 €.

11. Lustráciu v katastri nehnuteľností bolo zistené, že posudzovaný je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností bytu č. 3 nachádzajúcim sa na 1. poschodí obytného domu na ulici Severná 28, a to vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/6 k celku.

12. Lustráciou v registri priestupkov bolo zistené, že otec posudzovaného nemá žiadny záznam.

13. Lustráciou v registri tunajšieho súdu bolo zistené, že ohľadom posudzovaného prebiehali viaceré konania týkajúce sa nedobrovoľnej hospitalizácie, Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 32Pu/15/2007-10 zo dňa 29. 06. 2007 rozhodol, že prevzatie A. J., K.. XX. XX. XXXX do ústavu zdravotníckej starostlivosti bolo v súlade so zákonnými dôvodmi. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31Pu/15/2007-10 zo dňa 19. 07. 2007 bolo konanie vo veci zastavené. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 31Pu/6/2008-10 zo dňa 13. 05. 2008 rozhodol, že prevzatie posudzovaného do ústavu zdravotníckej starostlivosti bolo v súlade so zákonnými dôvodmi s tým, že vstupnou diagnózou bola akútna psychóza. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32Pu/19/2012-9 zo dňa 28. 05. 2012 bolo konanie vo veci zastavené, nakoľko posudzovaný dobrovoľne súhlasil s liečbou, podpísal súhlas k liečbe. Vstupnou diagnózou bola akútna prechodná psychotická porucha. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 31Pu/25/2013-8 zo dňa 11. 12. 2013 konanie vo veci nedobrovoľnej hospitalizácie zastavil z dôvodu, že posudzovaný súhlasil s hospitalizáciou, podpísal súhlas k liečbe, pričom vstupnou diagnózou bola dekompenzácia reziduálnej schizofrénie. Zo spisu Okresného súdu Banská Bystrica 3Nt 3/2015 vyplýva, že uznesením sp. zn. 3Nt 3/2015 zo dňa 09. 04. 2015 bolo posudzovanému uložené ochranné opatrenie, a to ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou, ktoré mu bolo zmenené na ambulantnú formu uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 1Nt 62/2015-10 zo dňa 29. 10. 2015. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 2Nt 29/2016-15 zo dňa 12. 05. 2016 zmenil spôsob výkonu ochranného psychiatrického liečenia u posudzovaného z ambulantnej formy opätovne na ústavnú formu, nakoľko táto ambulantná forma si neplnila svoj účel, posudzovaný porušoval podmienky ambulantnej ochrannej liečby. Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením sp. zn. 2Nt 65/2017-11 zo dňa 11. 10. 2017 zmenil ústavné ochranné psychiatrické liečenie posudzovaného na liečenie ambulantné. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 1Nt 99/2017-21 zo dňa 06. 03. 2018 opätovne zmenil spôsob výkonu ochranného liečby u posudzovaného na ústavnú formu, nakoľko posudzovaný opakovane porušoval podmienky ambulantnej liečby, nedodržiaval liečbu, nechodil na kontroly ani neužíval predpísané lieky. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4Nt 53/2018-9 zo dňa 09. 07. 2018 bola opätovne zmenená forma výkonu ochrannej psychiatrickej liečby u posudzovaného na ambulantnú formu. Naposledy bolo rozhodnuté o ochrannej liečbe u posudzovaného uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 1Nt 1/2020 zo dňa 10. 03. 2020, kedy súd opätovne zmenil spôsob výkonu ochrannej psychiatrickej liečby u posudzovaného na ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou, nakoľko aj z výsluchu znalkyne vyplynulo, že pokiaľ prebieha liečba u posudzovaného ústavnou formou, jeho stav je stabilizovaný, osobnosť vyrovnaná, nevykazuje známky nebezpečnosti pre svoje okolie. Problém nastáva, keď nie je v ústave a má dodržiavať nastavený liečebný režim, ktorý však nedodržiava, nie je samostatný. Toto spôsobuje, že posudzovaný chodí potom na psychiatrický urgent, dožaduje sa akútneho ošetrovania, terapie s odôvodnením, že sa necíti dobre, čo je dôsledok nedodržiavania liečebného procesu, požíva aj alkoholické nápoje, čo komplikuje priebeh jeho liečby. Takejto pomoci a ošetrovania sa na psychiatrickom urgente domáhal niekedy aj 2x za deň.

14. Podľa § 10 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

15. Podľa § 231 CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o

- a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

16. Podľa § 248 ods. 1, 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

17. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

18. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

19. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony súdom je opatrením v záujme tých, ktorí nemajú možnosť ovládať svoje konanie alebo posúdiť jeho následky. Predpokladom obmedzenia spôsobilosti na právne úkony fyzickej osoby podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka je 1/ skutočnosť, že fyzická osoba trpí duševnou poruchou, 2/ duševná porucha fyzickej osoby je dlhodobejšieho charakteru, nie len prechodná, 3/ fyzická osoba nie je schopná robiť právne úkony v dôsledku duševnej poruchy. Vykonaným dokazovaním v danej veci mal súd preukázané, že posudzovaný trpí vážnou duševnou poruchou, reziduálnou psychotickou poruchou s defektom osobnosti, pričom ide o stav trvalý, liečbou iba čiastočne ovplyvniteľný, s tendenciou k pokračujúcemu zhoršovaniu a chronifikácii jeho stavu. V dôsledku duševnej poruchy u posudzovaného dominujú poruchy vnímania, myslenia, nálady, sklony k neočakávanému chorobne motivovanému impulzívnemu jednaniu s podstatne narušenou spoluprácou pri liečbe abúzom alkoholu a psychoaktívnych látok. V dôsledku duševnej poruchy posudzovaný okrem zabezpečovania si vecí bežnej potreby ako stravovanie, obliekanie, hygiena, nie je schopný robiť právne úkony a vybavovať si iné svoje záležitosti, prípadne ovládať posúdiť svoje konanie. Nie je spôsobilý zmysluplne rozhodovať o mieste svojho bývania, o vzdelaní, zamestnaní, vybavovať si svoje záležitosti s úradmi, posúdiť závažnosť svojho zdravotného stavu, potrebu poskytnutia zdravotnej starostlivosti, prípadne poskytnutie sociálnej starostlivosti a v tejto rovine nie je schopný primerane komunikovať o svojich zámeroch, vykonať nejaké svoje osobné rozhodnutie, zvoliť si nejaké svoje riešenie, porozumieť voľbe, posúdiť ju, o čom mal možnosť súd sa presvedčiť jeho vzhľadnutím. K vybavovaniu si záležitostí na úradoch, u lekára, vyžaduje pomoc inej osoby, čo bolo aj doposiaľ a potvrdil to sám posudzovaný. Vzhľadom na prítomné poruchy myslenia, vnímania, je schopný len v obmedzenej miere nakladať s finančnými prostriedkami a spravovať svoj majetok, nakoľko, ako vyplynulo aj z výpovede jeho otca, väčšinu financií minie posudzovaný na cigarety a alkohol, pričom v dôsledku jeho duševnej poruchy by mohlo dôjsť aj k zneužitiu jeho osoby pri konaní s inými osobami. Na základe uvedeného súd preto dospel k záveru, že je predovšetkým v záujme ochrany posudzovaného, ale aj v záujme tretích osôb, ktoré s ním prichádzajú do styku v rámci občiansko-právnych vzťahov, potrebné obmedziť spôsobilosť na právne úkony u posudzovaného v oblastiach, v ktorých by mohlo prísť k jeho existenčnému ohrozeniu a v ktorých je potrebné jeho usmernenie a nepretržitý dohľad. Súd preto posudzovaného obmedzil spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý konať pred orgánmi štátnej správy, verejnej správy, miestnej samosprávy, právnickými a fyzickými osobami, súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, rozhodovať o potrebe poskytovania zdravotnej a sociálnej starostlivosti jeho osobe, o udelení súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, rozhodovať o mieste svojho bývania, o vzdelaní, o výbere zamestnania, vykonávať volebné právo, spísať závet, preberať dôchodok a poštové zásielky, rovnako aj uzatvárať dohody, zmluvy, preberať záväzky na svoju osobu nad sumu 10,- € týždenne a nakladať s finančnými prostriedkami, majetkom, účtami a vkladmi, nad sumu 10,- € týždenne. Vymedzením sumy 10,- € týždenne nebude ohrozená finančná existencia posudzovaného ani jeho záujmy pri činnostiach, pri ktorých je schopný konať samostatne s prihliadnutím aj na jeho majetkové pomery, výšku invalidného dôchodku.

20. S konaním o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je spojené konanie o ustanovenie opatrovníka. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že doposiaľ posudzovaný zdieľa spoločnú domácnosť so svojím otcom po smrti svojej matky, s bratom nemá dobré vzťahy. Sám posudzovaný uviedol, že voči otcovi má najväčšiu dôveru, súhlasil s tým, aby ho zastupoval. Súd nemal v danom prípade preukázanú žiadnu inú osobu z okolia blízkych alebo vzdialenejších príbuzných posudzovaného, ktorí by boli schopní a ochotní vykonávať funkciu opatrovníka posudzovanému. V danom prípade mal súd preukázané, že otec posudzovaného je blízkou osobou posudzovaného, súhlasí ustanovením do funkcie opatrovníka, je si vedomý výkonu funkcie opatrovníka, zo strany súdu bol poučený o jeho právach a povinnostiach pri výkone funkcie opatrovníka. Z rodiny najlepšie pozná povahu, potreby a zdravotný

stav posudzovaného, na ktorý sa snaží dohliadať. Navrhovateľ je osobou s plnou spôsobilosťou na právne úkony, čo sa týka bezúhonnosti v danom prípade sa v súčasnosti jedná o osobu bezúhonnú. Súd v danom prípade zastáva názor, že v prvom rade by mal funkciu opatrovníka zastávať osoba, ktorá je z najbližšieho rodinného prostredia a okolia osoby, ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, až následne v prípade, ak takúto osobu súd nezistí, prípadne zistí pochybenia pri výkone opatrovníctva, môže pristúpiť k ustanoveniu tzv. verejného opatrovníka, ktorým je obec. Súd vymedzil rozsah práv a povinností opatrovníkovi tak, že opatrovník je oprávnený a povinný na zastupovanie pri všetkých právnych úkonoch, ktorých sa týka obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, a to na všetky úkony, ktoré sú bežné a na úkony, ktoré nie sú bežné vrátane nakladania s majetkom je potrebný vždy súhlas súdu.

21. Súd zároveň uložil opatrovníkovi povinnosť každý rok k 31. 01. a k 31. 07. predkladať súdu správy o obmedzenom spôsobilosti na právne úkony a o nakladaní s jeho majetkom obsahujúci spôsob nakladania s majetkom, použitie invalidného dôchodku, prípadne informácie o vkladoch, investíciách, nákladoch spojených s údržbou jeho majetku a zároveň všetky informácie týkajúce sa obmedzeného spôsobilosti na právne úkony, najmä o jeho zdravotnom stave, poskytovaní zdravotnej prípadne sociálnej starostlivosti jeho osobe.

22. V konaní vznikli trovy dôkazu, a to trovy na znalecké dokazovanie a trovy spojené s výsluchom znalca, o náhrade ktorých súd rozhodol v zmysle § 251 ods. 1 CMP tak, že ich platí štát.

23. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil.

24. Po vyhlásení rozhodnutia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku sa opatrovník vzdal práva podať odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP)